
Deputāti izvirza nominantus Saharova balvai 2019

Andrejs Saharovs un viņa sieva Jelena Bonnere © Yury Rost.

5 kandidāti izvirzīti Eiropas Parlamenta Saharova balvai par domas brīvību. Lasīt tālāk, lai uzzinātu par viņu ieguldījumu, aizstāvot cilvēktiesības.

Kopš 1988. gada Parlaments katru gadu pasniedz Saharova balvu par domas brīvību cilvēkiem un organizācijām, kas sniegušas nozīmīgu ieguldījumu, aizstāvot universālās cilvēktiesības un pamatbrīvības.

Kandidāti 2019. gada Saharovas balvas saņemšanai:

Kandidāts	Izvirzītāji
Aleksejs Navaļņijs	Eiropas Tautas partijas (Kristīgie demokrāti) grupa (ETP)
Marielle Franku, virsaitis Raoni un Klaudelisa Silva dus Santusa, cīnītāji par cilvēktiesībām un vides aizsardzību Brazīlijā	Eiropas Parlamenta sociālistu un demokrātu progresīvās alianses grupa (S&D) un Eiropas Apvienotā kreiso un Ziemeļvalstu Zaļo kreiso spēku konfederālā grupa (GUE/NGL)
Ilhams Tohti	<i>“Renew Europe” grupa un Phillip Bennion, Ilhan Kyuchyuk, Reinhard Bütikofer un 58 citi deputāti</i>
Žeans Viliss un Marielle Franku (pēc nāves)	<i>Zaļo un Eiropas Brīvās apvienības grupa un Terry Reintke, Tanja Fajon un 43 citi deputāti</i>
“The Restorers” (“Atjaunotājas”)	Eiropas Konservatīvo un reformistu grupa (EKR)

Aleksejs Navaļņijs, jurists un politiskais aktīvisks no Krievijas. 2011. gadā viņš pirmo reizi tika aizturēts par piedalīšanos protesta akcijā pie Krievijas Valsts domes. 2013. gadā viņš ieguva otro lielāko balsu skaitu Maskavas mēra vēlēšanās. 2017. gadā viņš publicēja ziņojumu, vēršoties pret politisko korupciju, kritizēja prezidentu Vladimiru Putinu un viņa politiskos sabiedrotos. Tas izraisīja protesta akcijas pret pastāvošo korupciju valstī daudzās Krievijas pilsētās, kuru rezultātā aizturēja vairāk nekā 1000 demonstrantus, tostarp Navaļņiju. Varas iestādes neļāva viņam kandidēt 2018. gada prezidenta vēlēšanās. 2018. un 2019. gadā A. Navaļņijs trīs reizes tika apcietināts par Krievijas stingro protesta akcijas regulējošo normatīvu pārkāpumiem. Alekseja Navaļņija kandidatūru izvirzīja ETP grupa.

Marielle Franku (*Marielle Franco*) bija

politiskā aktīviste un cilvēktiesību aizstāve no Brazīlijas, kas tika nežēlīgi nogalināta 2018. gada martā. Marielle - melnādaina biseksuāle, kas dzimusi favelā. Viņa aktīvi cīnījās par jauno melnādaino cilvēku, sievietu un favelu iedzīvotāju cilvēktiesībām un lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (LGBTI) vienlīdzību. Viņa pievērsa sabiedrības uzmanību uz ārpustiesas sodu izpildes gadījumiem un citiem cilvēktiesību pārkāpumiem, ko veica policisti un valsts drošības iestāžu pārstāvji. Policijas izmeklēšanas laikā nav atrasti vainīgie slepkavībā, viņas lieta joprojām paliek neatklāta. Kandidatūru izvirzīja S&D un GUE/NGL grupas.

Klaudelisa Silva dus Santusa (*Claudelize Silva dos Santos*), cilvēktiesību un vides aizstāve no Brazīlijas, kura kļuva par aktīvistu pēc brāļa un brāļa sievas nežēlīgas nogalināšanas par viņu centieniem cīnīties pret Amazonas lietus mežu izciršanu. Viņa ir pazīstama ar savu nesamierināmo nostāju pret nelegālajiem mežu izcirtējiem, lopkopjiem un kokogļu ražotājiem, kas darbojas *Praia-Alta Piranheira* reģionā, Amazonas baseinā. Kandidatūru izvirzīja S&D un GUE/NGL grupas.

Virsaitis Raoni (*Chief Raoni*), cīņas simbols pret Amazones baseina mežu iznīcināšanu Brazīlijā. Viņš ir viens no Kajapo cilts lielajiem virsaišiem. Cilts dzīvo Amazones baseina centrālajā daļā. Viņam ir ap 90 gadiem, un savu dzīvi viņš veltījis cīņai par pamatiedzīvotāju tiesībām un Amazones saglabāšanu. Kandidatūru izvirzīja S&D un GUE/NGL grupas.

Ilhams Tohti (*Ilham Tohti*), uiguru tautības ekonomikas profesors no Ķīnas. Viņš cīnās par Ķīnas uiguru minoritātes tiesībām, aicinot varas pārstāvjus uz dialogu un atbalstot reģionālās autonomijas likumu īstenošanu Ķīnā. I. Tohti uzturēja tīmekļa vietni, kurā kritizēta uiguru iedzīvotāju izslēgšana no valsts attīstības procesiem. 2014. gadā viņam tika izvirzītas apsūdzības par separātisma ideju propagandēšanu, par ko piespriests mūža ieslodzījums. Neskatoties uz to, viņš joprojām aicina uz iecietību un samierināšanos. Kopš 2017. gada vairāk nekā 1 miljons uiguru tautas pārstāvju ir patvaļīgi aizturēti un nosūtīti uz internēšanas nometnēm. Ilham Tohti kandidatūru balvai izvirzīja politiskā grupa "Renew Europe", un to atbalstījuši *Phillip Bennion*, *Ilhan Kyuchyuk*, *Reinhard Bütikofer* un 58 citi deputāti.

Žeans Viliss (*Jean Wyllys*), cilvēktiesību aizstāvis, žurnālists, lektors un politiskais aktīvis no Brazīlijas. 2010. gadā viņš bija pirmais geju kustības aktīvis, kurš tika ievēlēts Brazīlijas Kongresā (politiskā partija PSOL). Savu divu deputāta pilnvaru laikā viņš iesniedza vairākus tiesību aktu priekšlikumus par vienlīdzīgām civillaulībām, abortu legalizāciju, seksuālo pakalpojumu regulējumu, dzimumu identitātes tiesību aktiem, bērna piedzimšanas nodrošināšanu pienācīgos apstākļos, marihuānas legalizēšanu un skolām, kuras ir brīvas no aizspriedumiem. Neraugoties uz atkārtotu ievēlēšanu, 2019. gada janvārī viņš nepieņēma deputāta mandātu un nāves draudu dēļ atstāja Brazīliju. Pašlaik viņš dzīvo Eiropā, apceļo pasauli, iestājas pret cilvēktiesību pārkāpumiem savā valstī un Brazīlijas prezidenta Žaira Bolsonaro galēji labējās valdības regresīvo politiku.

Marielle Franku (*Marielle Franco*) bija Brazīlijas politiķe, feministe un policijas brutalitātes kritiķe, kura cīnījās par melnādaino sievieti, lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (LGBTI), kā arī jauniešu tiesībām. 2018. gada martā viņu noslepkavoja. Kandidatūru kandidatūru izvirzījušas arī S&D un GUE/NGL grupas. Jean Wyllys un Mariella Franco kandidatūras izvirzīja Zaļie/EBA. Šo nomināciju ir atbalstījuši arī *Terry Reintke*, *Tanja Fajon* un 43 citi deputāti.

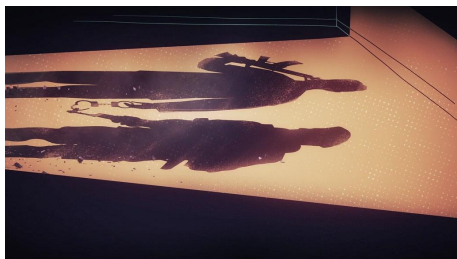
"**The Restorers**" ("*Atjaunotājas*") ir piecu studentu grupa no Kenijas - Steisija Ovino, Sintija Otjeno, Pjūritija Ačjenga, Maskrina Atjeno un Aivija Akinji - kuras izstrādājušas lietotni "i-Cut", lai palīdzētu meitenēm cīnīties pret sievietu dzimumorgānu kropļošanas (SDK) tradīciju un savlaicīgi vērsties pēc palīdzības. "i-Cut" dod iespēju meitenēm meklēt tūlītēju palīdzību, atrast glābšanas centru vai ziņot iestādēm par šo procedūru. SDK ir starptautiski atzīta par cilvēktiesību pārkāpumu. Mūsdienās vairāk nekā 200 miljoni pašlaik dzīvojošo meiteņu un sievietu visā pasaulē ir bijušas pakļautas traumatiskajai sievietu dzimumorgānu kropļošanas procedūrai. Katru gadu vairāk nekā 3 miljoni meiteņu no jauna tiek pakļautas šādas operācijas riskam. Kandidatūru izvirzīja EKR grupa.

Saskaņā ar Saharova balvas nolikumu kandidātus izvirza vismaz 40 Eiropas Parlamenta deputāti vai politiskā grupa. [Ārlietu](#) (AFET) un [Attīstības](#) (DEVE) komitejas, balstoties uz nominācijas pamatojumu un kandidātu biogrāfijām, balsošanas kārtībā apstiprina trīs finālistus. Galīgais lēmums tiek pieņemts EP priekšsēdētāju konferencē, kuru veido EP priekšsēdētājs un politisko grupu vadītāji, un kura nosaka uzvarētāju - Saharovas balvas ieguvēju.

EP 2018. gada Saharova balvu ieguva Ukrainu kinorežisors [Oļegs Sencovs](#).

Nākamie soļi

- 30. septembrī: Ārlietu komitejas (AFET), Attīstības komitejas (DEVE) un Cilvēktiesību apakškomitejas (DROI) kopīgajā sanāksmē oficiāli paziņo kandidātu sarakstu 2019. gada Saharovas balvas saņemšanai;
- 8. oktobrī: Balsojums par trim finālistiem Ārlietu (AFET) un Attīstības (DEVE) komitejās;
- 24. oktobrī : Priekšsēdētāju konference lemj par balvas laureātu;
- 18. decembrī: Saharovas balvas pasniegšanas ceremonija Strasbūrā.

Saharova balva 2019.

<https://www.europartv.europa.eu/en/programme/world/the-sakharov-prize-for-freedom-of-thought>

Papildu informācija

[Eiropas Parlaments: Saharova balva](#)
[Saharova balvas laureāti](#)